

ŠIAULIŲ RĖKYVOS PROGIMNAZIJA

SOCIALINIŲ KOMPETENCIJŲ UGDYMO (SI) SISTEMOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinių kompetencijų ugdymo(si) sistemos aprašas (toliau – SKU aprašas) parengtas vadovaujantis Bendraisiais ugdymosi planais, Šiaulių Rėkyvos progimnazijos 2017-2019 metų strateginiu ir metiniu veiklos planu.

2. Šiaulių Rėkyvos progimnazijos „Socialinių kompetencijų ugdymo(si) sistemos aprašas“ taip pat remiasi Šiaulių miesto savivaldybės lyderystės modeliu „Socialinių kompetencijų ugdymo sistema Šiaulių miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose“.

3. Ugdymas socialinę kompetenciją mokiniams gerbia ir toleruoja įvairių kultūrų, socialinių ir amžiaus grupių abiejų lyčių žmones, žino savo ir kitų teises ir pareigas, suvokia save kaip bendruomenės ir visuomenės narį. Konstruktoriai bendradarbiauja siekdamas bendro tikslo, geba valdyti konfliktus, kuria ir palaiko draugiškus santykius, atjaučia kitus ir jiems padeda.

4. Socialinės kompetencijos elementai:

- 4.1. aktyvus ir atsakingas dalyvavimas bendruomenės bei visuomenės gyvenime;
- 4.2. pagalba ir tolerancija kitiems bei kitokiems;
- 4.3. vadovavimasis demokratijos vertybėmis;
- 4.4. šalies ir pasaulio gamtos bei kultūros paveldo pažinimas, saugojimas;
- 4.5. socialinių reiškinių refleksija ir kritinis vertinimas;
- 4.6. savęs pažinimo ir kompetencijų pažinti karjeros galimybes ugdymas;
- 4.7. mokinių ir mokytojų kompetencijos mokytis visą gyvenimą ugdymas.

II. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Ugdant socialinę kompetenciją siekiama, kad mokiniai:

5.1. suprastų kitų žmonių poreikius, jausmus, kitokias nuomones ir įsitikinimus, teiktų jiems reikalingą pagalbą;

5.2. gebėtų užmegzti ir palaikyti geranoriškus santykius su kitais, konstruktoriai spręstų ginčus ir konfliktus;

5.3. bendradarbiautų, dirbtų komandoje, siektų bendrų tikslų, spręstų problemas, derintų įvairias nuomones, susitartų ir įvertintų bendradarbiavimo rezultatus;

5.4. suprastų savo tapatybę ir vaidmenį bendruomenėje, naudotųsi savo teisėmis ir atsakingai atliktų pareigas, laikytųsi įstatymų;

5.5. naudotų demokratiškas poveikio priemones, argumentuotų ir įtikintų, kad reikia veikti, skatintų kitus, inicijuotų pokyčius;

5.6. dalyvautų aplinkosauginėje, sveikatą skatinančių mokyklų veikloje, vadovautųsi darnaus vystymosi principais, prisidėtų prie šalies ir pasaulio paveldo saugojimo.

6. Taip pat ugdomos šios vertybinės nuostatos (1 priedas):

- 6.1. pagarba žmonėms ir pasauliui;
- 6.2. noras ir pozityvus nusiteikimas bendrauti ir bendradarbiauti;
- 6.3. atsakingas ir aktyvus dalyvavimas bendruomenės ir visuomenės gyvenime;
- 6.4. veikimas savo ir kitų labui;
- 6.5. būsimo karjeros planavimas;
- 6.6. dalyvautų socialinėje veikloje.

III. SOCIALINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS, FIKSAVIMAS IR VERTINIMAS

7. Socialinės veiklos atlikimo etapai:
 - 7.1. planavimas;
 - 7.2. mokymasis;
 - 7.3. dalyvavimas;
 - 7.4. rezultatas ir jo refleksija.
8. Socialinių kompetencijų ugdymo(si) sistemos dalyviai – mokiniai.
9. Veiklas organizuoja klasių vadovai, progimnazijos administracija, socialinis pedagogas, pedagogai, socialiniai partneriai, mokinių tėvai.
10. Klasių vadovai, pedagogai, SKU koordinatorius veikas fiksuoja elektroniniame dienyne TAMO, virtualiame SKU modelio veiklos kalendoriuje, progimnazijos Facebook svetainėje.
11. Organizuojamos veiklos kryptys, pagrindiniai socialiniai įgūdžiai:
 - 11.1. bendravimo įgūdžiai (mokėjimas paklausti, išklausti, išreikšti savo nuomonę, konstruktyviai spręsti konfliktu, užmegzti tarpusavio santykius);
 - 11.2. asmeniniai įgūdžiai (kritinio mąstymo, streso įveikimo, atsipalaidavimo, laiko planavimo, sveikos gyvensenos, mitybos, adekvataus savęs vertinimo, asmeninės patirties analizė ir vertinimo ir t.t.);
 - 11.3. bendradarbiavimo įgūdžiai (sugebėjimas prisiimti atsakomybę, sugebėjimas pasidalinti atsakomybe su kitais, sugebėjimas dirbti komandoje);
 - 11.4. veikimas socialinėje aplinkoje (dalyvavimas progimnazijos valdyme, progimnazijos ir miesto renginiuose).
12. Mokiniai mokosi aptarti ir apibendrinti savo veikas, mokiniams teikiamos rekomendacijos „Rekomendacijos siekiant padėti mokiniams ugdytis socialinę kompetenciją“ (3 priedas).
13. Socialinės kompetencijos pažangos vertinimas:
 - 13.1. įsivertinimas naudojamas, kad mokiniai gebėtų aptarti ir apibendrinti savo veiklą;
 - 13.2. įsivertinimo schemos gali būti keičiamos kitomis vertinimo priemonėmis (pvz.: mokiniai mokosi aptarti ir apibendrinti savo veikas pildydami „Mokinio pasiekimų pažangos įsivertinimo“ lapą).
 - 13.3. įvairiose į(si)vertinimo schemose remiamasi socialinės kompetencijos vertinimo lygiais „Socialinės kompetencijos pažangos vertinimas“ (2 priedas).

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Mokinių tėvai apie socialinę veiklą informuojami tėvų susirinkimų ar kitų renginių metu.
 15. Mokiniai, aktyviausiai dalyvavę SKU veiklose skatinami pagyrimu žodžiu, padėka raštu, jie kaupia aktyvumo lipdukus, kurie jiems suteikia pirmumo teisę dalyvauti nemokamuose renginiuose: ekskursijoje, stovykloje, kituose renginiuose.
 16. Socialinė veikla siejama su pilietiškumo ugdymu, progimnazijos bendruomenės tradicijomis, vykdomais projektais, kultūrinėmis bei socializacijos programomis.
 17. Socialinę veiklą koordinuoja klasės vadovas. Jis veda socialinės veiklos apskaitą. Jei socialinė veikla vykdoma pamokų metu, koordinuojantis veiklą mokytojas pildo ją pamokos turinyje.
-

SOCIALINĖ VEIKLA 1-8 KLASĖSE

1-8 klasių mokiniams siūlomos veiklos kryptys:

Kryptis	Veikla
Kūrybiškumas	Dalyvavimas meninėse veiklose, susijusia su kūryba: renginių organizavimas ir vedimas, dalyvavimas koncertinėse programose, parodų organizavimas, dekoracijų ruošimas, klasės/progimnazijos apipavidalinimas
Veikimas	Dalyvavimas veiklose, susijusios su fizine veikla: sporto renginiai, profesinis veiklinimas, budėjimas progimnazijoje, progimnazijos aplinkų tvarkymas, talkos, projektai
Pagalba	Dalyvavimas savanoriškose veiklose, kurios padeda aplinkiniams: savanorystė, labdaros akcijos, savitarpio pagalba (pagalba sergančiam draugui ar draugui, turinčiam ugdomosi spragų; žemesniųjų klasių mokiniams), pagalba klasės vadovui/mokytojai/pedagogui

SOCIALINĖS KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

<i>Pirmieji žingsniai</i>	<i>Einama teisinga kryptimi</i>	<i>Jau arti tikslo</i>	<i>Įgyjama kompetencija</i>	<i>Tobulėjama</i>
Padedamas aiškinasi savo žodžių ir veikslių poveikį kitiems.	Įvertina savo žodžių ir veikslių poveikį kitiems.	Pripažįsta kitų jausmus, poreikius ir įsitikinimus.	Gerbia kitų jausmus, poreikius ir įsitikinimus.	Skatina kitus būti tolerantiškais ir empatiškais.
Priminus laikosi elgesio taisyklių. Nori bendrauti, padedamas bando spręsti konfliktus.	Laikosi elgesio taisyklių ir stengiasi atlikti pareigas. Kartais pozityviai bendrauja, stengiasi spręsti konfliktus.	Pripažįsta kitų teises, atlieka pareigas. Dažniausiai bendrauja pozityviai, sprendžia konfliktus.	Gerbia kitų teises, atsakingai atlieka pareigas. Pozityviai bendrauja, valdo konfliktus.	Teisėtai gina savo ir kitų teises, padeda kitiems spręsti ir valdyti konfliktus.
Padedamas ieško pagalbos ir stengiasi padėti kitiems.	Padrasintas ieško pagalbos, padeda kitiems.	Ieško pagalbos, stengiasi deramai ją priimti, padeda kitiems.	Kryptingai ieško pagalbos ir deramai ją priima, noriai padeda kitiems.	Inicijuoja pagalbą kitiems, dalyvauja savanoriškoje veikloje.
Atlieka nurodytą veiklą siekdamas bendrų tikslų. Paskatintas dirba grupėje.	Skatinamas veikia siekdamas bendrų tikslų. Noriai dirba pasirinktoje grupėje.	Veikia siekdamas bendrų tikslų. Dirba skirtingose grupėse.	Atsakingai veikia siekdamas tikslų. Veiksmingai dirba skirtingose grupėse.	Konstruktiviai bendradarbiauja, imasi lyderio vaidmens.
Žino, kas vyksta bendruomenėje, kartais atlieka nurodytas veiklas.	Paskatintas dalyvauja priimant sprendimus ir atlieka nurodytas veiklas bendruomenėje.	Dalyvauja priimant sprendimus ir įgyvendinant veiklas bendruomenėje.	Inicijuoja sprendimus, planuoja ir įgyvendina įvairias veiklas bendruomenėje.	Kartu su suaugusiais priima bendrus sprendimus, kaip pagerinti bendruomenės gyvenimą, ir juos įgyvendina.

REKOMENDACIJOS SIEKIANT PADĖTI MOKINIAMS UGDYTI SOCIALINĘ KOMPETENCIJĄ

<i>Nuostatos</i>	<i>Nuostatų įgyvendinimas ugdant įgūdžius</i>
Tikėti ir pasitikėti savimi ir kitais, būti optimistams ir tikėti sėkme.	Mokinio gebėjimas atlikti savianalizę: apmąstyti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, savo gebėjimus, charakterį, vertybes, nuostatas, suprasti, kas trukdo sėkmingai veikti, gerai jaustis. Mokinio gebėjimas kontroliuoti save, savo emocijas ir elgesį (gebėjimas valdyti pyktį, agresiją, įveikti baimę ar stresą ir pan.).
Siekti aukštesnių rezultatų ir asmeninės pažangos, tobulėjimo: būti atkakliems, iniciatyviems, veržliems, sąžiningai ir atsakingai veikti.	Gebėjimas išsikelti ir kryptingai siekti tikslų, susijusių su asmeniniu tobulėjimu (pvz., blogų įpročių keitimas į pozityvų elgesį), pažanga moksle, profesijos pasirinkimu ar karjeros planavimu.
Būti atviriems ir empatiškiems, pripažinti ir gerbti kitų žmonių teises, kitokią elgseną, nuomonę, būti tolerantiškiems, rūpintis kitais.	Gebėjimas bendrauti: pradėti, palaikyti ir užbaigti pokalbį, atvirai dalintis savo mintimis ir jausmais, domėtis kito žmogaus požiūriu, kalbėtis, diskutuoti, argumentuotai išsakyti savo nuomonę, siūlymus, suprasti kito žmogaus jausmus, mintis, elgesį, įsijausti į jo situaciją.
Konstruktiviai spręsti konfliktus, siekti dialogo, tarpusavio supratimo, priimti sprendimus.	Gebėjimas siekti dialogo, kai kyla įvairūs konfliktai, kai nesutampa požiūriai, nuomonės, kai esi kritikuojamas, kaltinamas, kai jautiesi atstumtas. Gebėjimas įvardyti ir pripažinti savo klaidas, prisiimti atsakomybę už savo veiksmus, poelgius. Gebėjimas adekvačiai įvertinti savo elgesį, ieškoti alternatyvų ir gebėti jas pritaikyti praktiškai.
Siekti būti bendruomenės (klasės, mokyklos) nariu.	Gebėjimas turėti elementariausius socialinius įgūdžius: pasisveikinti/atsisveikinti, atsiprašyti, padėkoti, išklaustyti kitą žmogų. Gebėjimas sekti ir laikytis nurodymų/taisyklių, susijusių su aprangos kodu, elgesiu per pamokas, pertraukas, renginius, budėjimu mokykloje ir pan. Tinkamas bendravimas su draugais, žemesniųjų klasių mokiniais, mokytojais, socializacijos mokytojais, budėtojais, valgyklos darbuotojais ir kitais mokyklos darbuotojais.
Siekti išsiugdyti komandinio darbo įgūdžius, motyvaciją įvairiai veiklai, savęs tobulinimui ir kaitai.	Dirbant komandoje gebėti planuoti darbą, pasidalinti užduotimis, laiku jas atlikti, spręsti problemas, palyginti savo ir grupės narių darbo rezultatus, mokėti dirbti savarankiškai.